

Remiss: Betänkandet *Om ekonomiska styrmedel för en mer cirkulär ekonomi* (2024:67)

Konsumentverket lämnar följande synpunkter på innehållet i betänkandet:

Konsumentverket stödjer ambitionerna att implementera styrmedel som gör cirkulära konsumtionsval mer ekonomiskt attraktiva för konsumenter.

När det gäller cirkulär ekonomi och konsumenternas/hushållens roll menar Konsumentverket att lösningarna bör fokusera på att föra mer ansvar till producenterna. Det är de som behöver se till så att produkter fungerar i en cirkulär ekonomi, och går att exempelvis återanvända, reparera och materialåtervinna på ett bra sätt. Därför välkomnar Konsumentverket resonemangen i betänkandet gällande styrmedel som exempelvis producentansvar, beskattning av råvara, kvotplikt med mera. Konsumenterna har förstås också en roll att spela, men det är inte realistiskt att förlita sig på att de av egen drivkraft eller efter att fått mer information kommer att göra mer cirkulära konsumtionsval. Ekonomiska styrmedel som riktar sig direkt till konsumenterna kan dock också vara framgångsrika, exempelvis reparationscheckar.

På ett antal ställen i betänkandet nämns att EU:s nya direktiv om rätten att reparera kommer att bli viktigt för en mer cirkulär ekonomi. Konsumentverket välkomnar detta initiativ för att reparationer ska kunna bli ett mer attraktivt alternativ till att kassera en trasig produkt och köpa en ny. Det återstår dock att se hur stor påverkan som direktivets genomförande kommer att få på konsumenternas agerande. Utöver de preciserade krav som direktivet ställer på alla medlemsstater lämnas även utrymme för nationell kreativitet genom det mer flexibla kravet i artikel 13 om att vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation. Detta tar betänkandet upp gällande textilier och möbler i avsnitt 10.3.2, samt för elektriska och elektroniska produkter i avsnitt 11.3.1. Konsumentverket föreslår att Sverige här vidtar åtgärder som på allvar gör reparation attraktivt i förhållande till att köpa en ny produkt. Myndigheten delar bedömningarna i avsnitt 11.3.1 om att det är önskvärt men samtidigt utmanande att skapa väl fungerande sådan styrning mot reparationer.

I tabell 13.1 på sidan 386 sammanfattas kommitténs bedömningar av olika styrmedel som ansetts intressanta att analysera vidare. De styrmedel som handlar om att förlänga livslängden för textilier och möbler respektive elektrisk och elektronisk utrustning presenteras där som subventioner i form av statligt finansierade åtgärder. Konsumentverket ser det inte som självklart att sådana styrmedel för att göra reparationer, återtillverkning och liknande mer ekonomiskt intressant för konsumenterna ska finansieras av staten. För att ligga mer i linje med principen om att förorenaren betalar vore det intressant om finansieringen av sådana styrmedel i stället kunde inhämtas från producentledet. Exempelvis kunde producentansvarsavgifter liknande det franska exemplet på sidan 298 vara något att utreda närmare.

Detta yttrande har beslutats av Cathrin Lundqvist, avdelningschef. I handläggningen har också enhetschef Camilo von Greiff och föredragande utredare Johan Jarelin deltagit.

.....
Cathrin Lundqvist
Beslutande

.....
Johan Jarelin
Föredragande